



面
水

Kanayago-kami



Kanayago-kami (Kanayago istenség) a bányászok, kohászok, kovácsok és fémművesek istene Japánban. Nevének karakterei szó szerint azt jelentik, hogy a "fémműves gyermeke". Minden egyes tatara az ő templomának számít, minden kohósítás erős szakrális tartalommal bír, neki szentelt rítus.

A számára emelt fő szentély Nishihidában, Yasugi városában található, Shimane prefektúra területén. Tisztelete széles körben elterjedt, (Kyushutól és Shikoku területeitől Kanto és Tohoku egyes részeiig) középpontjában Chugoku régióval.



A mai fémmunkások és Kanayago hívők fő szentélye.

A jelenleg ünnepeelt rituális istenségek a Kanayama-hiko és a Kanayama-hime (akiknek kultusza a Yamato-vonalból eredeztethető), de eredetileg Kanayago-kami volt az, akit az egész régióban - ismertebb nevén - „Kanayago-san”-ként tiszteltek.

A Kanayama-hiko és Kanayama-hime (férfi, illetve nő) imádata szinte bizonyosan a kora újkorból származik. Az új rítus kialakításának célja feltehetően a templomok tekintélyének növelése volt.

A Hitachi Metals yasugi gyárában is van egy Kanayago-sannak emelt szentély.

Kanayago-kami története

A távoli múltban Kanayago-kami az égből Shiso-no-koriba érkezett (a mai Hyogo prefektúra San'yo körzetében). Megtanította az ottani embereket vasat készíteni és kőből rakott vasolvasztót épített. Azóta azt a helyet Iwanabénak ("szikla kohó") nevezik, amely a Hyogo prefektúra Shiso megyéjében, Chikusa városának közelében található. Mivel azonban a közelben nem volt olyan hegy, ahol élhetett volna, Kanayago-kami kijelentette: "Ha én leszek az az istenség, aki a nyugati határokat uralja, keressék arrafelé egy megfelelő helyet, ahol élhetek". Így szólt s egy fehér kócsag hátára ülve a Kurota Okuhida hegységbe repült. Megérkezvén a fáradt madár egy katsura-fán pihent meg.

Kanayago-kami megtanította az ott élő Abe-klán tagjainak a vas előállításának módját. Kanayago-kamit az Abe család leszármazottai azóta is tisztelik.

A klán tagjai nemcsak papi ügyekkel foglalkoztak, hanem Japán távolabbi vidékeit járva tatara építésre és kohászatra tanították az embereket.

Kanayago-kamihoz számos különös tabu kapcsolódik.



Kanayago-kami utálja a kutyákat:

A legenda hino-megyei változata szerint egyszer, amikor Kanayago-kami alászállt az égből, egy dühödten acsarkodó kutya támadt rá. Az istenség egy borostyán indáján felmászva próbált menekülni, de az inda elszakadt és a kutya megölte őt.

Shimane prefektúrában (I'ishi-megyében) úgy beszélnek, a menekülő Kanayago-san kenderbe vagy lenbe gabalyodott bele, és ez okozta vesztét.

A Nita-megyei monda úgy őrizte meg a történetet, hogy leszakadt ugyan a borostyán, de a zuhanó istennőnek éppen sikerült megragadnia egy lila akác ágát, így szerencsésen megmenekült.

Ebben a humoros regében Kanayago-kami - bár isteni entitás - mégis nagyon is emberi karakter.

Ezek a legendák az okai annak, hogy a tatara körül nem használnak kendert semmilyen szerszámhoz vagy munkafolyamathoz és a kutyákat még a környékére sem engedik.

A katsura fát a kohászok az istennő fájának tekintik és soha nem égetik el.

Kanayago-kami nem kedveli a fiatal nőket

Kanayago-kami női istenség s nem szívleli a fiatal nőket. Féltékeny rájuk, vonzerejük miatt. Régmúlt időkben szokás volt gondozott kis tavat kialakítani a tatara közelében, hogy az az istennő pipere-tükréként szolgálhasson.

Nő nem léphet a tatara területére addig, amíg a kohósítás zajlik.

A muragének ételét sem hozhatja el felesége (sem más fiatal nő) csak öregasszony vagy leánygyermek.

Amikor neje menstruált, még a kohósítás vezetője is távol kellett maradjon.

Közvetlenül gyermeke születése előtt - ideiglenesen - bezárja a tatarát. Ha a munka olyan fázisban van, hogy azt nem tudja félretenni, nem mehet haza, és nem nézhet újszülöttje arcára.

A murage arra is szigorúan kellett ügyeljen, hogy be ne szálljon olyan fürdővízbe, amit előtte egy nőszemély használt.

Kanayago-kami kedveli a holtakat

Mikor Kanayago-kami váratlanul meghalt, tanítványai nem tudták, mihez kezdjenek a tatarával. Mikor imájukban segítségért fohászkodtak, mert sehogy sem sikerült a kohósítás, kinyilatkoztatást láttak, mely arra szólította fel őket, hogy állítsanak egy-egy holttestet a tatara négy tartóoszlopához (Nita megye).

Yoshida faluban, Shimane prefektúrában úgy ismerik ezt a mondát, hogy az istennő azt kérte, kötözzék egy murage csontjait a négy sarok pillérhez.

Úgy tűnik, hogy a halál más helyeken sem volt tabu a fémművesek köreibben.



Tatara kemence

Akiban vagy Yamagatában (Hiroshima prefektúra) ha valaki meghalt koporsóját a tatara falában alakították ki, míg a régi Bingo tartomány Futami megyéjében (a mai Hiroshima környékén) temetéskor a koporsót körbevitték a tatara körül.

Valójában nem világos, hogy a Kanayago-kami férfi vagy női istenség-e. A kohászok istennőként tisztelik.

Masaya Abe, az Abe klán leszármazottja és a Kanayago szentély főpapja ezt írja: "Kanayago-kamit általában női istenségnek tartják. Ez azonban azért van, mert egy nő volt az, aki szentté avatta. Az istenség eredetileg egy fiatalos férfi volt". Kanayago-kamival kapcsolatos részletek általában más istenségekkel kapcsolatos történetekben bukkannak fel. (pl. Yawata-kami, Ama-no-hiboko, Takuso-susano-no-mikoto és Kanayama-hiko-no-mikoto.) Kanayago-kami minden esetben a kovácsok védőistene volt, akit a fémművesek kezdetektől fogva imádtak. Ezek a kézművesek a Kanayago-kultuszt sokfelé elterjesztették - jelenlegi formáját valószínűleg az Abe-klán alakította ki.



A Kanayago-jinja szentélyben tavasszal a 3. hónap közepe táján, ősszel pedig a 10. hónap elején tartanak ünnepeket. Az időpontokat a kínai állatövi naptár szerint határozzák meg. A múltban a Hida-i Kanayago-fesztivál olyan esemény volt, amelyre a távoli tartományokból, valamint Izumóból és a szomszédos Hoki tartományból is érkeztek tatara-mesterek és kovácsok.

Ezt a szentélyt egy "kera"-ra állították fel.